

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 1Er/2495/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112222994
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Šalkovská
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2013:6112222994.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica vo veci exekúcie oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast. Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnej E. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom Č. XX, XXX XX Č., štátny občan SR, právne zast. Mgr. Nikoletou Oktavcovou, advokátkou, so sídlom AK Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, na vymożenie pohľadávky vo výške 1.709,83 eura s príslušenstvom, vykonávanej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom Exekútorského úradu Bratislava, Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, pod spis. zn. EX 18275/2012, o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie, takto

rozhodol:

Súd exekúciu **z a s t a v u j e**.

odôvodnenie:

Dňa 21. 08. 2012 bol do zápisnice vyhotovenej pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým spísaný návrh oprávneného na vykonanie exekúcie proti povinnej na vymożenie pohľadávky vo výške 1.709,83 eura s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku rozhodcu JUDr. Miroslava Ráca, rozhodcu Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karlovarske rameno 8, Bratislava č.k. SR 07044/11 zo dňa 05. 08. 2011.

Poverením č. 5601 * 094703 zo dňa 16. 11. 2012 Okresný súd Banská Bystrica poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom Exekútorského úradu Bratislava, Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, ktorý ju vedie pod sp. zn. EX 18275/2012.

Podaním, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené dňa 14. 05. 2013, podala povinná prostredníctvom právneho zástupcu návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku. Povinná vo svojom návrhu uviedla, že oprávneným jej bola na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere č. 602100214 poskytnutá suma vo výške 800,- eur titulom úveru. Rozhodcovský rozsudok ju zaviazal k povinnosti zaplatiť oprávnenému sumu 1.709,83 eura s príslušenstvom, čo je v rozpore so zákonom. V súčasnosti celková suma pohľadávky oprávneného, príslušenstva pohľadávky a trov exekúcie predstavuje sumu 6.833,15 eura. Povinná ďalej uviedla, že zmluva o úvere, na základe ktorej vznikol právny vzťah medzi ňou a oprávneným, je zmluvou spotrebiteľskou a vzťahuje sa na ňu právna úprava ochrany spotrebiteľa. Povinná poukázala na formulárovú rozhodcovskú zmluvu, ktorú ona ako dlžník nepodpísala a nepodpísal ju ani mandatár oprávneného, a teda k jej uzavretiu nedošlo. Vzhľadom na uvedené nemohol predmetný spor rozhodnúť rozhodca a nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, v ktorom rozhodcovský súd svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy, nie je a nemôže byť relevantným, materiálne vykonateľným exekučným titulom. Povinná ďalej namietala, že nakoľko rozhodca priznal rozhodcovským rozsudkom plnenie navyše zo zmenkového vzťahu, urobil tak nezákonne, nerešpektujúc § 33 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní (prisúdil, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom a prisúdil plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, pretože obsahuje neprijateľnú

zmluvnú podmienku, ktorou je rozhodcovská zmluva, pretože táto nebola individuálne dojednaná). Oprávnený takúto zmluvu používa opakovane v nezmenenej podobe aj u iných spotrebiteľov. Povinná ďalej poukázala na to, že predmetná spotrebiteľská zmluva neobsahuje RPMN, a preto sa zo zákona musí považovať za úver poskytnutý bezúročne a bez poplatkov, z čoho vyplýva, že exekúcia vykonávaná nad sumu 800,- eur je vedená v rozpore so zákonom a je neprípustná. Z ustanovenia § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. ďalej vyplýva zákaz splniť dlh zmenkou alebo šekom. Povinná je toho názoru, že v porovnaní s oprávneným ako dodávateľom sa nachádzala v znevýhodnenom postavení a musela pristúpiť na podmienky vopred pripravené oprávneným. Neprijateľnou podmienkou je taká, ktorá od spotrebiteľa vyžaduje, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Ak rozhodcovská doložka dáva na výber medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Spotrebiteľ v takom prípade nemá žiadnu možnosť ovplyvniť spôsob riešenia sporu. Vzhľadom na to, že rozhodca nemal právomoc v danej veci konať, rozhodcovský rozsudok nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, a preto povinná navrhla predmetnú exekúciu zastaviť.

Výzvou zo dňa 20. 05. 2013 súd vyzval právneho zástupcu oprávneného, aby sa v lehote 10 dní od doručenia predmetnej výzvy k návrhu povinnej na zastavenie exekúcie vyjadril. Súd konštatuje, že oprávnený sa v stanovenej lehote nevyjadril.

Podľa § 58 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len "Exekučný poriadok") exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným.

Všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania, a ak kedykoľvek v priebehu konania zistí, že podmienky núteného vymáhania pohľadávky nie sú splnené, rozhodne o zastavení exekúcie. Je nepochybné, že jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať (k tomu pozri aj uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. III. ÚS 86/2010). Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 164/1996).

Z pripojených listinných dôkazov, najmä zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy a rozhodcovského rozsudku, súd zistil nasledovné:

Oprávnený a povinná uzavreli dňa 06. 09. 2010 Zmluvu o úvere č. 602100214, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnej úver vo výške 800,- eur. Povinná sa zaviazala úver spolu s poplatkom vo výške 772,- eur uhradiť v 12 mesačných splátkach vo výške 131,- eur počnúc dňom 20. 09. 2010. V ten istý deň, ako bola medzi účastníkmi uzatvorená Zmluva o úvere, t.j. dňa 06. 09. 2010, oprávnený s povinnou uzatvorili aj rozhodcovskú zmluvu. Napriek tvrdeniu povinnej, že k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy nedošlo, nakoľko táto neobsahuje podpis povinnej (ako dlžníka) a ani mandátára oprávneného (ako veriteľa), súd konštatuje, že na predloženej rozhodcovskej zmluve sa nachádza podpis povinnej aj podpis oprávneného, a teda rozhodcovská zmluva uzatvorená bola. Podľa čl. II rozhodcovskej zmluvy "všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 602100214 uzatvorenej dňa 06. 09. 2010 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnenie zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stáлом rozhodcovskom súde? rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý

vznikne z vyššie uvedených právnych vzťahov vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacia podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu." V zmysle čl. I bod 1 sa rozhodcovským súdom na účely tejto zmluvy rozumie Stály rozhodcovský súd zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karlovarske rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "Stály rozhodcovský súd").

Nakoľko povinná neplnila riadne svoje povinnosti zo zmluvy o úvere a bola v omeškaní so splácaním úveru, oprávnený podal na rozhodcovskom súde žalobu.

Rozhodcovským rozsudkom bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu vo výške 1.709,83 eura s prislúšenstvom a trovy rozhodcovského konania vo výške 422,06 eura, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len "Občiansky zákonník") spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným a povinnou, ktorá bola podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku, je zmluvou spotrebiteľskou (typovou, formulárovou, adhéznou). Jedná sa o zmluvu, ktorú uzatvára dodávateľ vo viacerých prípadoch a voči vopred neurčenému počtu spotrebiteľov, ktorí obsah zmluvy (poskytnutie finančných prostriedkov a založenie právomoci pre určitý rozhodcovský súd) podstatným spôsobom neovplyvňujú, zmluvné podmienky sú vopred pripravené bez možnosti ich modifikácie. Zmluvnými stranami sú dodávateľ, obchodná spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorej predmet činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd považuje za preukázané, že povinná má v danom vzťahu vzniknutého z uzavretej zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa. Prípadná klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka, alebo označenie zmluvy o úvere ako absolútneho obchodu podľa Obchodného zákonníka teda nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, medzi ktoré

patria aj ustanovenia § 52 a nasledujúce, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa (porovnaj právny názor Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 15CoE 367/2010-32).

Keďže súd dospel z predložených listinných dôkazov k záveru, že povinná mala vo vzťahu z uzatvorenej zmluvy o úvere postaviť spotrebiteľa, za použitia všeobecného interpretačného ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv, je namieste pri pochybnostiach (ktoré by ev. mohol vniesť oprávnený) o obsahu zmlúv výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím treba dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že dlžník koná pri uzatváraní a plnení z uzatvorenej zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti ťaží toho, kto bude tvrdiť takúto výnimku.

Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť, tzv. neprijateľné podmienky na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromno-právnych vzťahoch a je základným inštitútom tzv. spotrebiteľského práva. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana, ktorú Občiansky zákonník zaručuje spotrebiteľom, odôvodňujú to, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom

Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej oprávneným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Je preto právne bezvýznamné, či riešenie sporu rozhodcovským súdom vyplýva z rozhodcovskej doložky k zmluve alebo z osobitnej zmluvy. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Návrh rozhodcovskej zmluvy je aj v danom prípade pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah tejto zmluvy, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, respektíve odmietnutie návrhu ako celku. Súd konštatuje, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a oprávnený ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi dojednaná individuálne spočíva na strane dodávateľa. Súd má za to, že oprávnený v tomto smere dôkazné bremeno neunesol. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je nutná aj za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. /z uznesenia Krajského súdu v Prešove 6CoE 40/2013 zo dňa 09. 04. 2013/

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje aj informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Oprávnený sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže zbaviť ani poukazom na princíp "ignorantia juris non excusat" (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného.

Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ust. § 19 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Občiansky zákonník účinný od 01. 01. 2008 za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojim konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Skutočnosť, že v rozhodcovskej zmluve je uvedená aj alternatíva, umožňujúca riešenie sporov pred príslušným súdom, neodstraňuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Jednak totiž treba považovať možnosť iniciovania sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom za skôr teoretickú (keďže tu spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nespĺnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do takéhoto spektra samozrejme nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednávania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom), predovšetkým však treba naďalej trvať na tom, že značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spôsobuje už to, ak spotrebiteľovi jeho zmluvný partner prakticky nanúti podrobenie sa právomoci rozhodcu v dôsledku výberu (medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi spôsobmi riešenia sporu) vykonaného takouto (z povahy veci) silnejšou stranou spotrebiteľského vzťahu (zmluvným partnerom spotrebiteľa). Túto nerovnováhu nie je spôsobilé eliminovať ustanovenie, ktoré prakticky rovnocennú možnosť výberu poskytuje spotrebiteľovi, avšak len pre prípad záujmu jeho samotného viesť spor (teda len v tom prípade, ak sa spotrebiteľ rozhodne sám stať žalobcom a niečo od svojho zmluvného partnera požadovať). /z uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE 109/2011 zo dňa 29. 02. 2012/

Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 01. 01. 2008 len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Cieľom takejto úpravy je dosiahnuť, aby spotrebiteľov nekalé podmienky v záujme vyššej kvality života bežných ľudí nezaväzovali. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti. Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) ide o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu

osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov) akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach sa ponúka osobitným vyjednaním, a teda nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi, takže arbitráž môže fungovať, no nie ako netransparentná pasca na neznalých spotrebiteľov, ale za transparentných podmienok ako efektívny prostriedok ochrany a keď aj spotrebiteľ rozumie, o čo v prípade rozhodcu ide. Na individuálne dojednanie je však potrebné náležite rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Naproti tomu nevhodné predkladanie podmienok predstavuje jednu z nekalých obchodných praktík (klamlivá obchodná praktika; § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, zdá sa, sa zneužíva k absurdným záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok verzus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú praktiku pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, súd nielen že neprijíma, ale aj odsudzuje ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú doložku.

V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Význam rozhodcovskej zmluvy je osobitný, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať, sú plne namieste.

Praktickým dôsledkom rozhodcovskej zmluvy formulovanej tak, ako je tomu v danom prípade, je že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Znenie rozhodcovskej zmluvy neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). Uvedené potvrdzuje i množstvo exekučných vecí s obdobným skutkovým základom vedených na tunajšom súde, kde exekúcie s totožným oprávneným sú vykonávané na základe exekučného titulu, ktorým sú takmer výlučne rozhodcovské rozsudky.

Súd si pri rozhodovaní osvojil závery vyplývajúce z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoE/84/2013 zo dňa 31. 05. 2013, sp. zn. 6CoE/167/2012 zo dňa 30. 08. 2012, 17CoE/57/2013 zo dňa 09. 04. 2013, 16CoE/59/2013 zo dňa 27. 03. 2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoE/34/2013 zo dňa 30. 04. 2013, sp. zn. 15CoE/78/2013 zo dňa 22. 05. 2013

Súd v danom prípade nemá pochybnosť o tom, že predmetná rozhodcovská zmluva je v rozpore so znením § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, čo má za následok absolútnu neplatnosť predmetného zmluvného dojednania, na čo musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (ex officio).

Oprávnenie rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor medzi účastníkmi sa zakladá práve rozhodcovskou zmluvou (doložkou). Ak súd v exekučnom konaní skúma platnosť rozhodcovskej zmluvy, zaoberá sa tým, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený, rovnako ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 41 Exekučného poriadku. Predpokladom na zákonné vedenie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Súčasťou predpokladov na vykonateľnosť exekučného titulu je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci.

Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadí sa na neho akoby neexistoval (3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku /z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21. 03. 2012/.

Výkon rozhodnutia môže byť vedený len vtedy, keď je určený vykonateľným exekučným titulom. Existencia takéhoto titulu je materiálnym predpokladom každého výkonu. Ak neexistuje potrebný titul, je výkon neprípustný. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, neprijateľne dojednanej rozhodcovskej zmluve, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu dospel k záveru, že ide o exekučný titul, ktorý vydal orgán na to nepríslušný, na podklade ktorého nie je možné exekúciu vykonať.

Predpokladom na vedenie exekúcie voči dlžníkovi je exekučný titul (§ 41 Exekučného poriadku). Exekučným titulom je iba také rozhodnutie, ktoré je vykonateľné (materiálne a formálne). V tomto rozsahu pritom môže exekučný súd skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (t. j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. V tomto zmysle je koncipované aj ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, ako dôvod zastavenia exekúcie. Tento dôvod zahŕňa i prípad, kedy sa exekúcia nemala vôbec začať, keďže rozhodnutie nebolo vykonateľné a v čase rozhodovania o zastavení exekúcie stále vykonateľné nie je /z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15CoE/240/2011-33 zo dňa 11. 08. 2011/.

Na základe uvedeného súd v zmysle § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

O trovách exekúcie rozhodne súd po právoplatnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné podať odvolanie do 15 dní od doručenia uznesenia, na tunajší súd, písomne v troch vyhotoveniach (§ 202 ods. 2 OSP). Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakatel', môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhovie, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu (§ 374 ods. 4 OSP).

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie podľa § 205 ods. 2 OSP možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú podľa § 205a OSP pri odvolaní proti uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.